

Nr 108.

Av herr **Osberg**, om uppläggande av offentligt register över i riket befintliga stiftelser och donationer.

Om man noggrant tar del av pressens notiser, får man så gott som dagligen upplysningar om tillkomsten av stiftelser och donationer, vars belopp uppgår till i vissa fall åtskilliga miljoner men i de flesta fall till smärre belopp. De olika givarne ha ju var och en sina speciella önskemål, som de med sina gåvor söka befrämja.

Den senaste tillförlitliga uppgiften över befintliga stiftelser kan man erhålla i Sveriges officiella statistik, »Stiftelser år 1910». Stiftelse- och donationsförmögenheten uppgick då till 329,529,193 kronor. Av detta belopp förfogade städerna Stockholm, Göteborg och Uppsala över 232,141,333 kronor.

Med all sannolikhet ha vissa förändringar inträffat sedan dess, både beträffande stiftelsernas då angivna värden och i några fall torde även ändringar vidtagits beträffande användningen av stiftelsernas avkastning.

Under den tid, som förflutit sedan 1910, ha avsevärda belopp överförts från enskild ägo till stiftelser, vars avkastning skall användas till hundratal's ändamål enligt givarnas uttalade önskan. För närvarande torde stiftelse- och donationsförmögenheterna snarare överstiga än understiga en miljard kronor. När nu snart 30 år förflutit, sedan register upplades över befintliga stiftelser, torde tiden vara lämplig att åstadkomma en för allmänheten tillgänglig uppgift om stiftelsebeloppen och dessas syfte. Ju flera donationer, desto större avkastning och dess flera ändamål kunna befrämjas.

När så stora belopp blivit bundna i stiftelser och donationer, torde allmänheten ha rätt att fordra en tillgänglig statistik över tillgångarna och även kännedom om till vilket ändamål, deras avkastning är avsedd, men inte nog med detta, utan även ifrån nationalekonomisk synpunkt sett kan det vara av stor betydelse att följa utvecklingen på detta område.

1929 års lag om tillsyn av stiftelser borde i hög grad underlätta anskaffningen av uppgifter för här påtalade register, t. ex. i överståthållarämbetet samt i respektive länsstyrelser.

I anledning av vad sålunda anförts tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t behagade anhålla, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om uppläggande av offentligt register över i riket befintliga stiftelser och donationer efter ungefär samma grunder som kommo i tillämpning vid uppläggandet av »Stiftelser år 1910».

Stockholm den 21 januari 1939.

Oscar Osberg.

